

ZAGAĐIVANJE VODNIH RESURSA NA TERITORIJI OPŠTINE ČAJETINA

ENE 13
Beograd, 10 jun 2013. g.

Tijana Đurović,
Marija Bulatović,
Nikola Lakić
Slađana Đorđević

UVOD

- ❖ Opština Čajetina se nalazi u jugozapadnom delu Srbije
- ❖ Pored naselja Čajetine i Zlatibora obuhvata još 19 sela.
- ❖ Raspolaze značajnim prirodnim resursima
- ❖ Zlatibor predstavlja turističku zonu nacionalnog ranga.

Položaj opštine Čajetina

UVOD

- ❖ Kanalizacija je izgrađena samo za naselje Zlatibor i naselje Čajetina, **uređaj za prečišćavanje ne postoji**, dok u ostalim delovima lokalne zajednice otpadne vode ispuštaju u uglavnom nepropisno građane septičke jame, koje se cisternama prazne u obližnje vodotokove.
- ❖ Otpadne vode u urbanim sredinama Čajetina i Zlatibor se sakupljaju i sprovode kanalizacionim mrežom i **bez prečišćavanja ispuštaju u rečicu Obudojevicu** (Obudovac) ili se sakupljaju u nepropisno izrađene septičke jame i izlivaju u vodotokove.

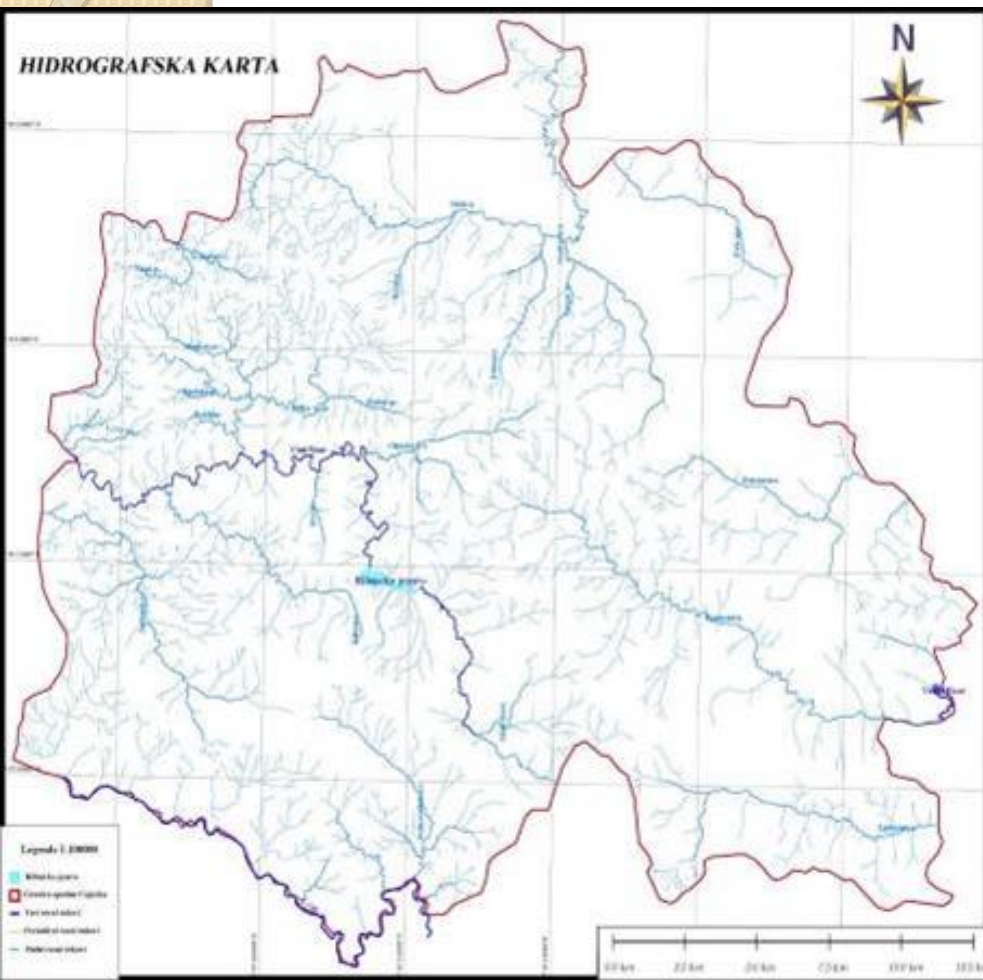
Izvori zagađivanja voda

- Osnovni izvori zagađivanja prirodnih voda su: otpadne vode urbanih/ruralnih sredina, mineralna đubriva, organske i neorganske materije, otpadne vode prerade i korišćenja mineralnih sirovina.
- Veći deo komunalnih otpadnih voda čine upotrebljene vode iz domaćinstava.
- Prema **Direktivi 91/271/EEC** otpadna voda iz domaćinstva je otpadna voda iz stambenih naselja i servisa koje potiču pretežno od ljudskog metabolizma i kućnih aktivnosti.

Materijal i metode

- U radu je korišćeno istraživanje za potrebe studije: **Ekološki status opštine Čajetina.**
- Izvršena je analiza svih dostupnih podataka iz Opštine i JKP Vodovod, Čajetina.
- Terenska istraživanja su sprovedena tokom maja i jula meseca 2012. godine i obuhvatila su ankete građana i lociranje ispusta komunalnih otpadnih voda u prirodne vodotokove GPS uređajem. Podaci su obrađeni u GIS-u u programu Mapinfo.

Vodni resursi opštine Čajetina

- ❖ Crnomorskom slivu, otiču Drinom i Zapadnom Moravom
- ❖ Crni Rzav je najveća reka
- ❖ Na jugu opštine duž granice teče reka Uvac
- ❖ Severni delovi Zlatibora su zbog geološkog sastava siromašni vodom
- ❖ izgrađene vodoakumulacije : akumulacija na Kraljevim vodama koje se snabdeva vodom iz Obudovice, i Ribničko jezero na reci Crni Rzav
- ❖ vodopadi Gostiljski i u Semegnjevu
- ❖ za vodosnabdevanje koristi vode iz javnog, seoskih i individualnih vodovoda.

Zagađivanje voda na teritoriji opštine Čajetina

- ❖ delatnosti : turizam, poljoprivreda, poljoprivredne proizvodnje, tekstilna industrija, laka indistrija u oblasti plastike i metala i drvnoprerađivačka
- ❖ Najveći broj izvora zagađenja skoncentrisan je na samom Zlatiboru, u naselju Čajetina, atarima sela Sljivovica i Braneško polje.
- ❖ 14 lokacija divljih smetlišta od kojih se 2 nalaze neposredno na vodotokovima

Deponija na reci Ljubišnici

Zagađivanje voda na teritoriji opštine Čajetina

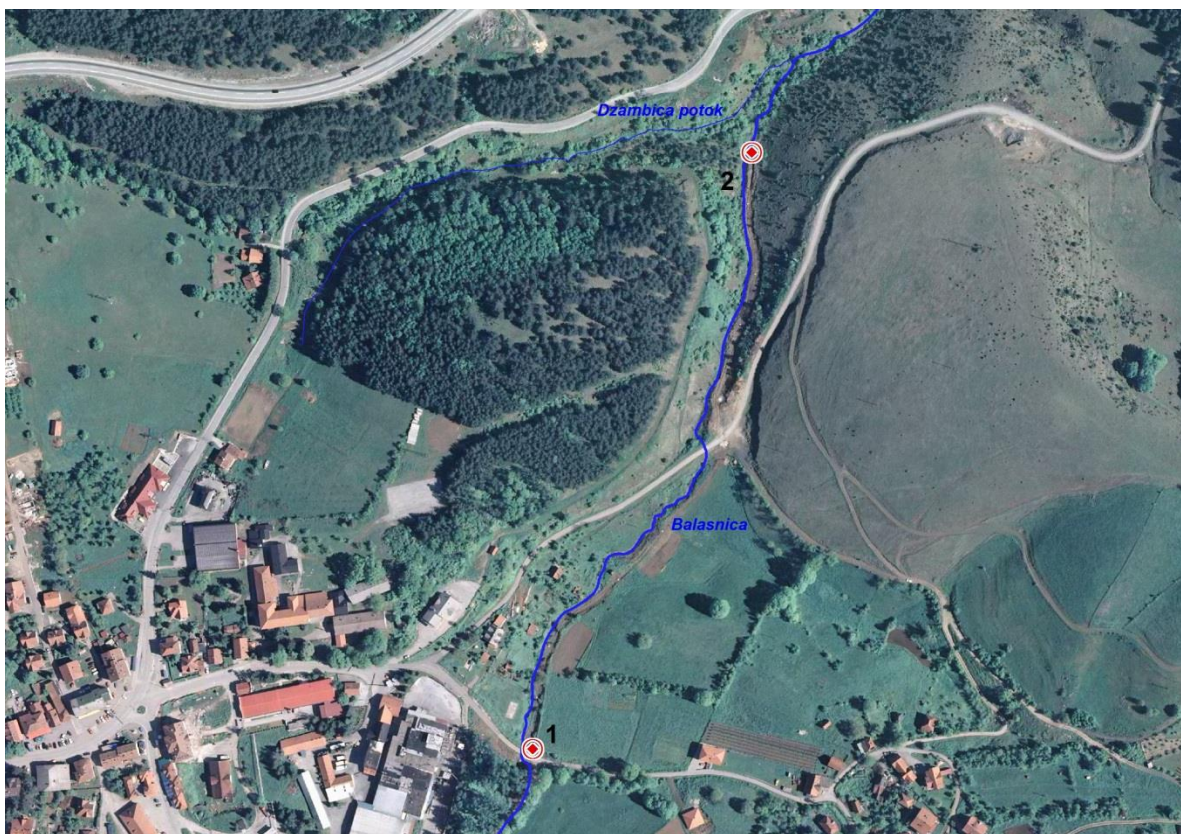
- ❖ Čajetina i Zlatibor imaju odvojene kanalizacione sisteme.
- ❖ Otpadna voda iz kanalizacionog kolektora se bez prethodnog tretmana ispušta u reku Obudovac
- ❖ Kanalizaciona mreža za seoska domaćinstva nije izgrađena

Kanalizacioni ispust u
Obudovac

Zagađivanje voda na teritoriji opštine Čajetina

- ❖ Kanalizaciona mreža za seoska domaćinstva nije izgrađena
- ❖ Opština Čajetina je 2008. godine utvrdila 2 lokacije ispuštanja otpadnih voda koje se cisternom dovoze (od praznjenih individualnih septičkih jama) - oba na teritoriji MZ Čajetina i oba na vodotoku Balašica

“LEGALNA” mesta za ispuštanje neprečišćenih otpadnih voda u vodotok

Zagađivanje voda na teritoriji opštine Čajetina

- ❖ Otpadne vode iz domaćinstava dovežene cisternama se istaču i na lokalitetu kod mosta u Mačkatu u Reku Krivaju.
- ❖ Ova lokacija „**nije zvanično odobrena**“; rezervoari za vodosnabdevanje se nalaze 500 m nizvodno.
- ❖ Ne postoje analize vode za Krivaju.

Isticanje fekalija u reku Krivaju

Unapređenje ekostatusa vodnih resursa u Opštini Čajetina

Cilj opštine je očuvanje vodnih resursa i
unapređenje stanja površinskih i podzemnih voda

Crni Rzav posle brane
Jul 2012

Unapređenje ekostatusa vodnih resursa u Opštini Čajetina

- ❖ Prostorni plan opštine Čajetina
- ❖ Master plan za sektor otpadnih voda opštine Čajetina, Idejni generalni projekat za prečišćavanje otpadnih voda u Čajetini i za naselje Zlatibor, Idejni projekat potrojenja otpadnih voda za Sirogojno, Glavni projekat fekalne kanalizacije za naselje Mačkat
- ❖ Akcija „Očistimo Srbiju“
- ❖ Uspostavljen je monitoring vode na reci Obudovac i Crni Rzav
- ❖ Uspostavljanje prirodnih prečistača

ZAKLJUČAK

- Uprkos razvijenosti, **opština nema uspostavljen sistem upravljanja otpadnim vodama**, niti u skladu sa činjenicom da je ovo ekološki značajan prostor, uspostavljene modele dobrih praksi za prečišćavanje otpadnih voda.
- Evidentno je da je svest o zagađivanju površinskih voda i posledicama nije dovoljno izgrađena, kao ni svest da se problem „**premeštanjem iz jedne sredinu u drugu**“ ne rešava već usložnjava.
- Izrađenim planskim dokumentima, učinjen je pomak, kao i rešavanjem smetlišta i budućom sanacijom deponije. Međutim, s obzirom da ova lokalna zajednica ima značajne prihode i spada u razvijene opštine, problematici upravljanja otpadnim vodama, odnosno očuvanju vodnog resursa, nije posvećena adekvatna pažnja, niti su dovoljno usmerena sredstva za rešavanje pitanja sakupljanja i prečišćavanja otpadnih voda, kao ni monitoringa stanja vodnih resursa.

HVALA NA PAŽNJI !